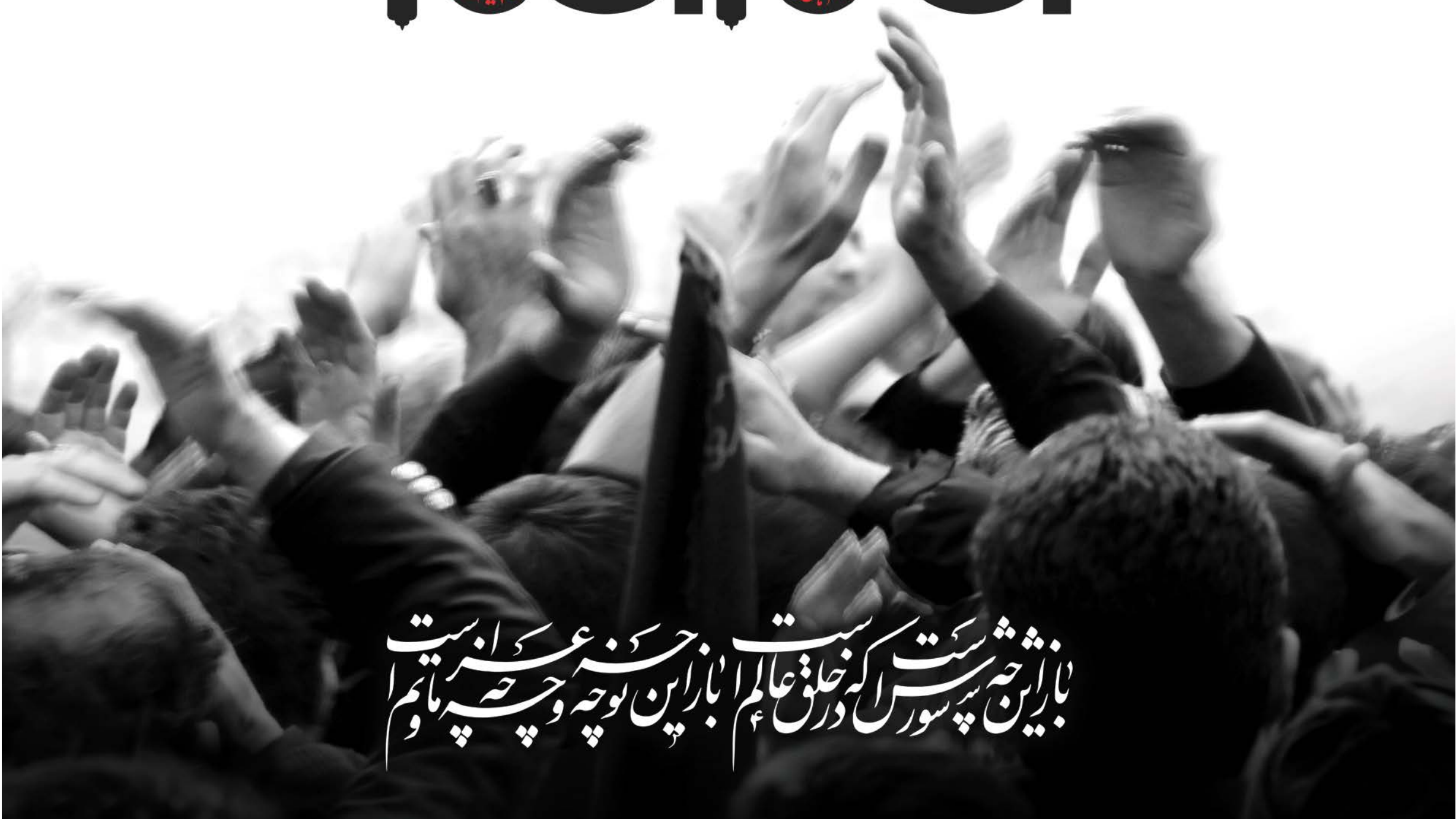

بازارچه

بازارچه

بازارچه

بازارچه پیوسته که در خلق عالم بازار این بوجه چه پیاور است

زاویه دید

سعید مستغاثی | استندساز و کارشناس سینما

یادداشت

ساناز قنبری | گروه فرهنگ و هنر

حسینیه های طراز تهران

کسی نیست که نداند محرم یک رستاخیز است و اسلام و تشیع بدون عاشورا و کربلا معنایی ندارد. امروز و پس از گذشت حدود ۱۴ قرن، هر کسی به شیوه خود در حفظ عزاداری ها و ارزش های معنوی آن می کوشد تا رسالت بزرگ آبا و اجدادی مان را درست به نسل های بعدی منتقل کند. در ادامه معرفی هیات های عزاداری در دهه اول محرم، دو مسجد از معروف ترین مساجد تهران را در مناطق مختلف معرفی می کنیم تا بتوانید از هر جای شهر با خیال راحت خودتان را به آنجا برسانید. «حسینیه صنف لباس فروشان» از مساجد واقع در خیابان سعدی جنوبی نرسیده به جمهوری است که در این دهه با سخنرانی حجت الاسلام ثمری و مداحی حاج منصور ارضی از ساعت ۵ صبح میزبان شهروندان و عاشقان حضرت ابا عبا...الحسین (ع) است.

اصناف و بازاری های تهران در گذشته برای آیین های عزاداری خود، هیاتی تشکیل می دادند که امروز سابقه این هیأت ها غالباً به بیش از ۱۰۰ سال می رسد. یکی از این هیأت ها، صنف لباس فروشان تهران است. هیأت لباس فروشان از هیأت های قدیمی تهران است که از گذشته منبری ها و مداحان قدیمی در این هیأت مراسم اجرا می کردند. این هیات بیش از ۱۰۰ سال پیش راه اندازی شده و یکی از پرچم های آن حدود ۲۰ سال پیش از سوی آقای کاظمینی وقف شده که بیانگر بخشی از تاریخچه این هیأت است. همچنین عکسی نیز در این هیأت وجود دارد که بیانگر یکی از تجمع های این هیأت در سال ۱۳۳۶ است.

۶ و ۳۰ دقیقه صبح به سخنرانی استاد شیخ حسین انصاریان و مداحی کربلایی نریمان پناهی، حاج سید مهدی میرداماد و حاج علی کرمی میزبان عاشقان حضرت ابا عبا...الحسین (ع) است.

این حسینیه که درواقع «مؤسسه اسلامی و حسینیه هدایت» نام دارد در سال ۱۳۵۸ با کمک جمعی از خیران تهرانی با هدف سامان دادن به فعالیت های دینی و انسجام در حرکت های مذهبی، تشکیل جلسات و نشر فرهنگ اهل بیت عصمت و طهارت (ع) و چاپ و توزیع کتب اسلامی، تحت نظارت شیخ حسین انصاریان آغاز به کار کرد. درواقع می توان گفت این مؤسسه و حسینیه، هم سن و سال انقلاب اسلامی است و صرفاً یک حسینیه نیست. جالب است بدانید فضای این مجموعه بسیار چشم نواز و گسترده و شامل این موارد است: کتابخانه عمومی و تخصصی، قرائت خانه، دارالقرآن کریم، واحد فعالیت های خیریه، ایجاد صندوق قرض الحسنه، واحدهای فرهنگی، تبلیغی و آموزشی، واحد جوانان و اوقات فراغت، پایگاه اطلاع رسانی اینترنتی و پاسخگویی به سؤالات و شبهات اعتقادی، اخلاقی و فقهی و بخش آموزش تخصصی معارف اسلامی. کتابخانه حسینیه هدایت در سال ۱۳۹۰ و در فضایی بالغ بر ۴۰۰ مترمربع و با سه سالن مجزا (ویژه بزرگسالان، کودکان و مخزن) افتتاح شد که همه روزه جمعی از شیفتگان ادب، علم و فرهنگ از ۱۱ هزار کتاب موجود در این مجموعه استفاده می کنند. مدیران حسینیه هدایت تلاش کرده اند بهترین شرایط را برای همه گروه های مردمی از جمله بانوان فراهم کنند و کلاس های آموزش احکام، حفظ و قرائت قرآن و همچنین مشاوره دینی برای بانوان در این حسینیه برپا است. حسینیه هدایت، نمونه ای شاخص از حسینیه ای در طراز اسلامی است که توانسته چتر فعالیت های خود را از برپایی مجالس روضه و مولودی خوانی به اجرای برنامه های متنوع در حوزه های قرآنی، مذهبی، فرهنگی و علمی توسعه دهد.

یکی از اولین مکان های تجمع و آموزش در آغاز بعثت پیامبر اعظم (صلی... علیه وآله)، خانه «ارقم بن ابی ارقم» (صحابی پیامبر) در دامنه کوه صفا بود که در این محل ۴۰ نفر از جمله حضرت حمزه و ابوذر غفاری به

اسلام گرویدند. بعد از هجرت مسلمان به مدینه، تلاش بیشتری برای آموزش و فراگیری احکام و معارف اسلامی صورت پذیرفت و مسجد به عنوان کانون برگزاری جلسات آموزش دین معرفی شد که تا قرن ها بعد نیز این محوریت حفظ گردید. با رحلت رسول مکرم اسلام این رسالت عظیم توسط حضرت علی (علیه السلام) و امامان بعد از ایشان به بهترین وجه ممکن عملی شد و تشنگان معارف اصیل اسلام با حضور یافتن در محضر این بزرگان و شاگردان آنها، کام تشنه خود را سیراب می کردند. در عصر حضرات امام محمد باقر (علیه السلام) و امام جعفر صادق (علیه السلام) تحولی عظیم در آموزش اسلامی پدید آمد؛ این دو بزرگوار در مسجد نبوی رواقی برای تدریس داشتند و جلسات درس و گفت وگویی علمی در منازل شان نیز بر پا بود که راویان و طالبان علم در آنها حضور می یافتند. علاوه بر آن به سؤالات مسلمانانی که از نقاط مختلف جهان آمده بودند، پاسخ می گفتند. سازمان این حوزه های درسی، ساده و قابل استفاده و بهره برداری برای همگان و پاسخگویی نیازهای زمان بود.

حضرت آیت... خامنه ای درمورد محافل درس حضرت امام محمد باقر (علیه السلام) و هدف، مقصود و چگونگی آن می فرماید: «...مبارزه فرهنگی این است که سعی کنند ذهنیت مردم را و فرهنگی (اموی) حاکم بر ذهن های مردم را عوض کنند تا راه را برای حکومت الهی هموار کنند و راه را بر حکومت طاغوتی و شیطانی ببندد و امام باقر(ع) این کار را شروع کرد و باقرالعلم الاولین یعنی این؛ حضرت شکافنده حقایق قرآنی و دانش های اسلامی بود. واقعا قرآن را برای مردم تبیین می کرد... لذا بسیاری از مردمی که افراد متوسطی هم بودند در زمان امام باقر (ع) گرایش پیدا کردند به مکتب اهل بیت، به مکتب امامت، به همان چیزی که در عرف رایج امروز ما به او تشیع گفته می شود... این کار اول امام باقر (ع) بود که یک کار بسیار مهم و اساسی بود و بیشترین کار امام باقر (ع) هم این بود...»

حضرت آیت... خامنه ای درباره حوزه درسی و علمی حضرت امام جعفر صادق (ع) می فرماید: «...مفحل درس امام صادق (ع) و میدان آموزشی که آن بزرگوار به وجود آورد، هم قبل از او و هم بعد

روایت تاریخ از کارنامه روحانیت

نخستین حوزه های علم و دانش

نکته

آنچه که حوزه های علمیه را قلب پتیده تمدن اسلامی گرداند

وقتی براساس دستور کلام... مجید در آیه ۱۲۲ از سوره توبه معروف به آیه «نفر» و همچنین سیره و روش حضرت رسول اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع) نخستین حوزه های علمیه شکل گرفت و گسترش یافت، به تدریج تمدن اسلامی خود را در زندگی مردم و علم و هنر و اجتماعیات و اقتصادیات و سیاسات جامعه نشان داد. برچه اساس و با چه روشی بود که حوزه های علمیه توانستند چنین تحولی در جامعه و سرزمین های اسلامی به وجود آورند؟ چگونه روشی داشتند که در طول نزدیک به ۱۰۰۰ سال در سراسر سرزمین های اسلامی از درون شان، عالم و دانشمند و فرهیخته و فیلسوف و هنرمند و هزاران هزار انسان طراز مکتب بیرون آمد که توانستند تمدنی باشکوه در بخش وسیعی از کره زمین حاکم سازند به گونه ای که بنا به نوشته مورخان و کارشناسان غربی، اساس تمدن امروز بشری قرار گیرد؟ که اگر نبود، اساسا رنسانسی هم پدید نمی آمد و تمدن امروز بشر هم دیگر وجود خارجی نداشت.

مهم فقهی و اصولی وضع شد و مدارس فلسفه و کلام تاسیس گردید. کتاب های مختلف و متعدد توسط دانشمندان تعلیم یافته در محضر این بزرگواران نگاشته شد و از قبل آن کتابخانه های عظیم برپا گشت.

علاوه بر مدینه، کوفه نیز به دلیل دو سال حضور حضرت امام جعفر صادق (ع) در آن، مرکز علمی نشر و آموزش علوم آل محمد

از او در تاریخ زندگی امامان شیعه بی نظیر بود. همه حرف های درست اسلام و مفاهیم اصیل قرآن که در طول یک قرن و اندی تحریف شده بود به وسیله مغرضان و مفسدان یا جاهلان، همه آنها را امام صادق به شکل درست بیان کرد و همین موجب شد که دشمن از او احساس خطر کند....»

نسلی از فقها تربیت شدند که دارای قدرت اجتهاد بودند. قواعد

(ص) گردید و پس از آن شهرهای دیگر مانند نجف اشرف، بغداد، مشهد مقدس، نیشابور، قم و... به این ترتیب حوزه های علمی و درسی، در این عصر، الگوی تاسیس و اداره حوزه های علمیه در قرون بعد و خصوصاً در عصر غیبت گردید. بعد از این حرکت عظیم علمی، به دلیل سختگیری خلفای بنی عباس، این حرکت دچار کندی شد تا این که زمان غیبت امام عصر (عج) فرارسید.

خصوصیات نظام آموزش حوزه های علمیه

نظام تعلیمی مکتب اهل بیت (ع) که بر محور استاد/ شاگرد بوده و غالباً همراه با یک متن تعلیمی و به روش اقا، املا، سماع، مباحثه، قرائت و کتابت، تکون و بسط یافته، بیش از هر چیز مبتنی بر شیوه تعلیمی امامان معصوم (علیهم السلام) برای اصحاب و شاگردان شان قرار داشته است. امامان معصوم (علیهم السلام)، به ویژه پس از واقعه عاشورا در کربلا و سیطره همه جانبه نظام خلافت و آثار آن، در هر فرصتی حلقه درسی تشکیل می دادند تا آموزه های دینی را که آموزه ای از زنی برخی آموزه های نظام حاکم و ارائه آموزه های بدیل یا نا گفته بود، برای مخاطبان بیان کنند. مثلاً یکی از مهم ترین کارهای امام سجاد (ع) تربیت شاگردان بود، ایشان علی رغم دوران خفقان شدید، توانستند شاگردان فرهیخته و دانشمندی تربیت کنند، شیخ طوسی تعداد ۱۷۳ نفر از اصحاب و شاگردان امام را نام می برد.

این مخاطبان گاه یک نفر، گاه چند نفر و گاه شماری زیاد بودند و به حسب علاقه یا پرسش ها و اشکالات پیش آمده و نیز دغدغه های شخصی و اجتماعی خود، مباحث قرآنی، کلامی، فقهی، اخلاقی و تاریخی را مطرح می کردند، پاسخ می گرفتند و آنها را به خاطر می سپردند یا می نوشتند و سپس آنها را به دیگران انتقال می دادند. افرادی مانند: سعید بن جبیر، سعید بن مسیب، محمد بن جبیر بن مطعم، یحیی بن ام الطویل، ابو خالد الکابلی و ... از شاگردان میرزا امام بوده اند.

حضرت آیت... خامنه ای درباره ویژگی حلقات درس و بحث حضرت امام سجاد (ع) می فرماید: «...علی رغم این که امام سجاد (ع) در دوران امامت پربار خود که ۳۴ سال طول کشیده است، تعرض آشکاری با دستگاه خلافت نداشتند، ولی چیدن همان بساط پربار امامت و تعلیم و تربیت تعداد زیادی از عناصر مومن و مخلص و گستردن دعوت اهل بیت، کار خود را کرد و دستگاه خلافت بنی امیه را نسبت به آن حضرت بدبین و اندیشناک کرد به طوری که به آن بزرگوار تعرض هایی هم نمودند و لاقال یک بار آن حضرت را با غل و زنجیر از مدینه به شام بردند...»

نوی عاشقی

اصمد و انقی

منیم طبعی

حسین سعید صوفی

سعید رضا فرغانی

محمد رضا نازاری

محرم شد و دل سوی کربلا رفت